

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomiky

Teze diplomové práce

**Možnosti získávání zdrojů financování ve vybrané
neziskové organizaci**

Bc. Jana Vodsed'álek Hrušková

© 2015 ČZU v Praze

Souhrn

Tématem této diplomové práce jsou „Možnosti získávání zdrojů financování ve vybrané neziskové organizaci“. Vybráno bylo občanské sdružení Benediktus. V teoretické části je nejprve vymezen neziskový sektor a jeho funkce. Dále je charakterizováno občanské sdružení. Následuje souhrn možných finančních zdrojů a možnosti jejich získávání, relevantní finanční zdroje jsou popsány blíže. Poslední část je zaměřena na fundraising, hospodaření a finanční řízení nestátních neziskových organizací. Praktická část se zabývá již konkrétní činností a nabízenými službami občanského sdružení Benediktus. Na základě finanční analýzy a hodnocení používaných zdrojů financování jsou zhodnoceny výsledky a stanovena doporučení pro optimalizaci možností získávání zdrojů.

Klíčová slova

Nezisková organizace, občanské sdružení, finanční zdroje, dotace, dárcovství, fundraising, hospodaření.

Cíl práce a metodika

Cílem práce je analyzovat stávající zdroje financování neziskové organizace Benediktus a návrh optimalizace možností získávání zdrojů pro tuto organizaci.

Po prostudování odborné literatury a analýzy jednotlivých možností získávání zdrojů bude proveden kvalitativní výzkum, v rámci kterého budou použity dvě metody:

1. obsahová analýza dokumentů
 - a. výroční zprávy z let 2010-2014
 - b. interní směrnice sdružení Benediktus
2. hloubkový polostrukturovaný rozhovor s klíčovým zaměstnancem

V rámci horizontální a vertikální analýzy budou zkoumána aktiva a pasiva zjištěná v rozvahách z let 2010-2014, a náklady a výnosy z výkazů zisků a ztráty z let 2010-2014.

V rámci poměrové analýzy budou vypočítáni ukazatelé autarkie (autarkie hlavní činnosti na bázi výnosů a nákladů), rentability (variátor celkových nákladů), likvidity (běžná likvidita, okamžitá likvidita, pracovní kapitál), aktivity (obrat kapitálu), financování (míra finanční nezávislosti, míra věřitelského rizika).

Z interních dokumentů (výročních zpráv a směrnic) budou čerpány informace potřebné k hodnocení výhodnosti používaných zdrojů.

Dále bude s vedoucím občanského sdružení veden hloubkový polostrukturovaný rozhovor, v rámci něhož budou opět hodnoceny dosud používané a plánované zdroje.

Návrh optimalizace bude proveden na základě porovnání výsledků analýzy jednotlivých možností získávání zdrojů z odborné literatury a výstupů provedeného kvalitativního výzkumu tak, aby byl praktickým řešením vzhledem k cílům a cílovým skupinám sdružení Benediktus.

Teoretická část

Teoretická část je zaměřena na soukromý neziskový sektor a jeho funkce. Dále je vymezen neziskový sektor v ČR a charakterizováno občanské sdružení. Nejdůležitější částí je kapitola zabývající se finančními zdroji a možnostmi jejich získávání. Jsou v ní nejprve uvedena různá členění od vybraných autorů, potom jsou podrobněji popsány pouze vybrané finanční zdroje. Poslední kapitoly se zaměřují na fundraising, hospodaření, finanční řízení a finanční analýzu.

Praktická část

V praktické části je představeno občanské sdružení Benediktus. Následuje stručný popis poskytovaných služeb a aktivit v jednotlivých letech 2010-2014. Aby mohlo být zhodnoceno financování občanského sdružení Benediktus, byla provedena finanční analýza. Ta zahrnuje analýzu aktiv a pasiv, která v letech 2010-2014 vzrostla více než o polovinu, analýzu nákladů a výnosů, které vykazují klesající tendenci s tím, že náklady vykazují větší výkyvy než výnosy a až na rok 2011 jsou vždy nižší, poměrovou analýzu a výpočet poměrových ukazatelů, v rámci které bylo zjištěno, že přestože je sdružení soběstačné, co se týká pokrytí nákladů z dosažených výnosů, tak kvůli velmi malému podílu krátkodobého majetku nedokáže pokrýt své krátkodobé závazky. Poslední kapitola praktické části je zaměřena na používané zdroje ve sdružení (tržby za vlastní výkony a za zboží, ostatní výnosy, přijaté příspěvky a provozní dotace), na jejich velikost a poměr a na nejvýznamnější provozní dotace, které tvoří největší část používaných zdrojů. Bližší informace ohledně získávaných finančních zdrojů byly získány v rámci rozhovoru s vedoucím komunity.

Zhodnocení výsledků a doporučení

Občanské sdružení Benediktus se v současné době považuje za dostatečně vybavené a pro rozšiřování svých činností nevidí další prostor. Jde tedy jen o to, udržovat činnost na určité úrovni. Zdroje svého financování nyní omezilo pouze na stálé provozní dotace (MPSV, Kraj Vysočina a Úřad práce), přijaté příspěvky (dary od jednotlivců a firem a to především od stálých dárců, a přijaté členské příspěvky) a tržby za vlastní výkony a za zboží (tržby za vlastní výrobky, tržby z prodeje služeb). Tyto zdroje jsou v současnosti dostačující. Pokud bude v budoucnosti sdružení uvažovat o rozšíření svých činností, bude se muset zaměřit i na další možnosti získávání zdrojů. Oslovovat nové potenciální dárcy, obnovit veřejnou sbírku, požádat o grant nadaci či nadační fond aj.

Velký podíl na celkových dotacích mají stálé dotace, na kterých je sdružení existenčně závislé. Ohrožení, které z této skutečnosti vyplývá, je omezení finančních prostředků od jednotlivých poskytovatelů nebo dokonce jejich neposkytnutí. Občanské sdružení Benediktus by se mělo na tuto situaci připravit např. vytvořením krizového plánu řešení nedostatku financí a možnostmi jiných zdrojů financování. Problémem je skutečnost, že stálé dotace sdružení využívá na svoji činnost, svůj provoz a nadace a nadační fondy přispívají většinou spíše na investiční projekty, na nákup potřebného majetku aj. Pokud by se tedy jednalo o vyšší (nelze přesně stanovit přesná výše) částku nepřidělených peněz, muselo by sdružení omezit svůj provoz – snížit počet zaměstnanců, tím snížit mzdové náklady, omezit poskytované služby atd.

V současnosti využívá sdružení možnost uložení nespotřebovaných darů v jakékoli výši na neomezenou dobu na účet 911 Fondy. Pokud je výsledek hospodaření kladný, sdružení účtuje zisk na účty 931/932 (Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení/Nerozdělený zisk, neuhrazená ztráta minulých let). Pro zajištění rezervních prostředků by mělo občanské sdružení Benediktus zvážit ukládání zisku na účet 941 Rezervy.

Seznam použitých zdrojů

- [1] BOUKAL, Petr. Nestátní neziskové organizace: (teorie a praxe). Vyd. 1. Praha: Oeconomica, 2009, 304 s. ISBN 978-80-245-1650-9.
- [2] KRAFTOVÁ, Ivana. Finanční analýza municipální firmy. Vyd. 1. Praha: C. H. Beck, 2002, 206 s. ISBN 80-7179-778-2.
- [3] REKTOŘÍK, Jaroslav a kol. Organizace neziskového sektoru: Základy ekonomiky, teorie a řízení. Vyd. 1. Praha: Ekopress, s.r.o., 2001, 177 s. ISBN 80-86119-41-6.
- [4] STEJSKAL, Jan. Ekonomika neziskové organizace. 1. vyd. Praha: Junák - svaz skautů a skautek ČR, Tiskové a distribuční centrum, 2010, 272 s. ISBN 978-80-86825-55-7.
- [5] Výroční zpráva občanského sdružení Benediktus 2014. Dostupná z: <http://benediktus.org/o-nas/vyrocní-zpravy-a-stanovy.html>.